

بررسی تأثیر ویژگی‌های شرکت بر کیفیت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

مرتضی پاشا مختاریان^۱، سیدجواد میرعباسی^{۲*}

۱- کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی مالی، دانشگاه آزاد واحد قزوین (mpm1.mor1@gmail.com)

۲- کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه خاتم تهران (javadmabbasi@yahoo.com)

چکیده

منظور از کیفیت سود، زمینه بالقوه‌ی رشد سود و میزان احتمال تحقق سودهای آتی است. هدف این پژوهش بررسی تأثیر ویژگی‌های شرکت (بحران مالی، استراتژی تجاری، ساختار مالکیت و ویژگی حسابر) بر کیفیت سود شرکت‌ها می‌باشد. نتایج حاصل از این تحقیق که از ۱۲۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳ صورت گرفته است، نشان می‌دهد که بین بحران مالی و کیفیت سود شرکت‌ها رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد. همچنین باتوجه به تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در ارتباط باتایید فرضیه دوم پژوهش این نتیجه بدست آمده که بین استراتژی تجاری و کیفیت سود شرکت‌ها رابطه معنی‌دار وجود ندارد. باتوجه به تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته شده در ارتباط با تأیید فرضیه‌های سوم و چهارم این نتیجه بدست آمده که بین ساختار مالکیت و کیفیت سود ارتباط معنی‌دار مثبت وجود دارد. همچنین بین ویژگی‌های حسابر و کیفیت سود شرکت‌ها ارتباط معنی‌داری وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی: کیفیت سود، بحران مالی، استراتژی تجاری، ساختار مالکیت، ویژگی حسابر

مقدمه

نقش اصلی اطلاعات حسابداری در بازارهای مالی فراهم کردن زمینه‌های لازم برای تخصیص بهینه‌ی منابع است. در پی رسوایی‌های مالی اخیر، اطمینان و اعتماد سرمایه‌گذاران به سیستم گزارش‌گری مالی ضعیف شده و کیفیت سود به عنوان یک عامل مهم در تعیین اعتبار و قابلیت اعتماد ارقام گزارش شده پدیدار گشت. در نتیجه، تعیین کیفیت اطلاعات حسابداری و نتایج حاصل از آن، مورد علاقه‌ی سرمایه‌گذاران، مدیران، قانون‌گذاران و تدوین‌کنندگان استانداردها است. تحلیل‌گران مالی، مدیران و سرمایه‌گذاران در سال‌های اخیر به گزارش سودآوری شرکت‌ها توجه زیادی داشته‌اند. مدیران علاقه‌مند به حفظ رشد سود هستند زیرا، پاداش آنان اغلب به سود شرکت وابسته است. سود حسابداری و اجزای آن از جمله اطلاعاتی محسوب می‌شود که در هنگام تصمیم‌گیری توسط افراد در نظر گرفته می‌شود. سود حسابداری مبتنی بر ارقام تعهدی از نظر بسیاری از کاربران اطلاعات صورت‌های مالی، ابزاری برای سنجش عملکرد شرکت‌ها محسوب می‌شود. منظور از ارزیابی عملکرد شرکت‌ها ارزیابی کلی وضعیت مالی و نتایج عملیات برای تصمیم‌گیری‌های منطقی است. در طول سه دهه اخیر بحث کیفیت سود مورد توجه خاص تحقیق‌گران قرار گرفته و تلاش بر این بوده است که با دست یافتن به یک روش منطقی و معتبر، کیفیت سود مورد ارزیابی قرار گرفته و عوامل تأثیرگذار بر آن شناسایی شود (دسای و همکاران، ۲۰۰۹). کیفیت سود زمانی مطرح می‌شود که تحلیل‌گران مالی تعیین کنند، تا چه میزان سود گزارش شده، منعکس‌کننده‌ی سود واقعی است. برداشت عموم سرمایه‌گذاران از مفهوم سود